



**6698 SAYILI
KİŞİSEL VERİLERİN
KORUNMASI KANUNUNUN
UYGULANMASINA YÖNELİK
SORU CEVAPLAR**

* Bu alışma, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun ve ilgili mevzuatın ilgililer tarafından anlaşılmasını kolaylaştırmak ve bu alanda farkındalık oluşturmak üzere derlenen soruları ve açıklamaları içermektedir. Kişi, kurum veya kuruluşların Kanun karşısındaki durumuna ilişkin yorum yapılmasını gerektirecek hususlarda, bu çalışmada yer alan açıklamalar dayanak gosterilemez. Bu çalışmada yer alan açıklama, bilgi ve verilere dayanarak alınacak kararların sonuçlarından Kişisel Verileri Koruma Kurumu sorumlu tutulamaz.

İÇİNDEKİLER

A. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN GENEL HUSUSLAR 10

1. Kişisel verilerin korunması ne demektir? 10
2. Kişisel veriler ülkemizde hukuken nasıl korunmaktadır? 10
3. Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı Anayasal bir hak mıdır? 11
4. Kişisel veriler konusunda neden kanuni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur? 11
5. Kişisel verilerin korunması hakkının dayanağı nedir? 13
6. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ne zaman yürürlüğe girmiştir? 14
7. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kaynağı nedir? 15
8. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun amacı nedir? 15
9. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kapsamı nedir? 16
10. Yurtdışında yerleşik olan şirketlerin veya kişilerin veri sorumlusu yükümlülükleri var mıdır? Kanun yurtdışında yerleşik olan veri sorumluları için de uygulanacak mıdır? 16

B. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU AÇISINDAN ÖNEM ARZ EDEN KAVRAMLAR 17

1. Veri nedir? 17
2. Kişisel veri nedir? 17
3. Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiyle ilişkilendirilmiş her türlü bilgi, belge, rapor ve analiz kişisel veri sayılmakta mıdır? 18
4. IP adresi, yaygın olarak kullanılan ve sıkça karşılaşılabilecek ad-soyad gibi veriler başka kaynaklardan bilgi almadıkça bir kişiyi tanımlayacak veya ilişkilendirebilecek düzeyde değildir. Bu bilgiler de kişisel veri sayılacak mıdır? 19
5. Müstear adlar (takma isimler), mahlas ve lakaplar kişisel veri midir? 19
6. Özel nitelikli kişisel veri nedir? 20
7. Kişisel sağlık verisi nedir? 20

8. Açık rıza nedir?	20
9. Açık rıza tüm kişisel veri işleme faaliyetlerine hukukilik kazandıran yegâne unsur mudur?	21
10. Açık rızanın Kanunda belirtilen unsurlarının sağlanması için nasıl bir yaklaşım ile alınması gerekmektedir?	23
11. Açık rıza geri alınabilir mi? Açık rızayı ilgili kişi (veri sahibi) geri aldığı takdirde veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğü gereği (örneğin yasal saklama süreleri, aradaki sözleşme ilişkisinin devam etmesi gibi) halen ilgili kişinin kişisel verisinin işlenmesi gerekiyorsa ne yapılmalıdır?	24
12. Açık rıza, herhangi bir ürün ve/veya hizmetin sunumunun (ya da herhangi bir üründen ve/veya hizmetten yararlandırmanın) ön şartı yapılabilir mi?	25
13. Açık rıza tüm kişisel veri işleme faaliyetlerini kapsayacak şekilde alınabilir mi?	25
14. Açık rızanın açıklanması herhangi bir şekle tabi midir?	25
15. Kanunun yayımından önce alınan rızalar, hangi şartlarda Kanuna uygun kabul edilecektir?	26
16. Kanunun yürürlüğe girmesinden önce işlenen kişisel veriler hakkında ne gibi bir işlem yapılacaktır?	26
17. "Tamamen veya kısmen otomatik olan veya otomatik olmayan" nedir?	26
18. Fiziksel olarak tutulan ve veri kayıt sisteminin bir parçası olmayan kişisel verilere, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin hükümler uygulanacak mıdır?	27
19. Kişisel verinin işlenmesi ne demektir?	28
20. Veri sorumlusu kimdir?	28
21. Veri sorumlusu tüzel kişilik içerisinde veri işleme operasyonlarından sorumlu olan kişi veya kişiler midir? Kanunun veri sorumlusuna ilişkin olarak öngördüğü yükümlülükler bu kişilere mi uygulanacaktır?	29
22. Veri işleyen kimdir?	29

23. Veri işleyen, tüzel kişilik içerisindeki bir birim midir yoksa başka bir tüzel kişilik veya organizasyon dışındaki kişi midir?	30
24. Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi aynı zamanda hem veri sorumlusu hem de veri işleyen olabilir mi?	30
25. Veri sorumlusu ile veri işleyenin ayrı kişiler olması halinde, Kanunun uygulanması bakımından sorumluluk rejimi nasıldır?	31
26. Kanun, “veri sorumlusunu” mu, “veri işleyen”ini mi esas alarak bir sorumluluk rejimi ortaya koymuştur?	31
27. Sadece kendi çalışanlarına ilişkin kişisel veri işleyen bir şirket de Kanun kapsamında değerlendirilecek midir?	32

C. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENME ŞARTLARI **33**

1. Kişisel verilerin işlenmesindeki genel ilkeler nelerdir? Kişisel verilerin işlenmesi ilkeleri her bir kişisel veri işleme faaliyetinin özünde bulunmalı mıdır?	33
2. Hukuka ve dürüstlük kuralına uygunluk ne demektir?	34
3. Doğru ve gerektiğinde güncel olma ilkesi ne şekilde yerine getirilmelidir?	34
4. Kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması ilkesi ne anlama gelir?	35
5. Kişisel verilerin işlenmesinde “amaçların detaylandırılması” ne demektir?	36
6. Kişisel veri işleme amaçlarının belirli, meşru ve açık olması ilkesi ne anlama gelir?	37
7. Kişisel verilerin işlenmesi için ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkesi ne anlama gelir?	37
8. Kişisel veri işleme faaliyetlerinin hukuki şartları sınırlı sayıda mıdır?	38
9. Kişisel verinin işlenme şartları nelerdir?	38
10. İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu	

olması ne demektir?	40
11. Veri sorumlusunun meşru menfaat şartına dayanması durumunda bu şartın varlığını tespit etmek için göz önünde bulundurulması gereken hususlar nelerdir?	41
12. Özel nitelikli kişisel veriler, Kanunda sınırlı sayıda mıdır?	43
13. Özel nitelikli kişisel veriler hangi durumlarda işlenebilir?	43
14. Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi neden daha sıkı şartlara bağlanmıştır?	44
15. Kişisel sağlık verileri hangi hallerde işlenebilir?	45
16. Kişisel verilerin işlenmesi ile aktarılması neden aynı şartlara tabi tutulmuştur?	46
17. Kanunda düzenlenen tam ve kısmi istisnalar nelerdir?	46

D. VERİ SAHİBİNİN HAKLARI **48**

1. Veri sahibinin Kanun kapsamında veri sorumlusuna iletebileceği hakları nelerdir?	48
2. İlgili kişinin hakları arasında sayılan “kişisel verileri işlenmiş ise bunlara ilişkin bilgi talep etme kavramı” ne şekilde uygulanacaktır?	50
3. Veri sahibi haklarını hangi hallerde ileri sürebilir?	50
4. Veri sahibi tarafından kişisel verilerine ilişkin haklar nasıl ileri sürebilir?	52
5. Veri sahiplerinin kişisel verilerine ilişkin talepleri ücrete tabi midir?	52
6. Veri sahibinin haklarına ilişkin talepleri veri sorumlusu tarafından ne kadar sürede cevaplanmalıdır?	53
7. Veri sahiplerinin haklarına ilişkin talepleri konusunda Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na şikâyet hakkı var mıdır?	53
8. Kurula yapılacak şikâyetler hangi şartları taşımalıdır?	53
9. Kişisel Verileri Koruma Kurulu, veri sahibinin şikâyetini hangi süre içerisinde cevaplar?	54
10. Veri sahibinin şikâyetinin kabul edilmesinin sonuçları nelerdir?	54
11. Veri sahibinin kişisel verilerine ilişkin Kişisel Verileri Koruma	

Kurulu'na şikâyet dışında, ilgili veri sorumlusundan tazminat talep etme hakkı var mıdır?	55
---	----

E. KİŞİSEL VERİLERİN SİLİNMESİ, YOK EDİLMESİ, ANONİMLEŞTİRİLMESİ

56

1. Kişisel verinin silinmesi ne demektir?	56
2. Kişisel verinin yok edilmesi ne demektir?	56
3. Kişisel verinin anonim hale getirilmesi ne demektir?	56
4. Anonimleştirmeye ilgili yaygın olarak kullanılan teknikler nelerdir?	57
5. Kişisel veriler hangi şartlarda silinmeli, yok edilmeli veya anonimleştirilmelidir?	58
6. Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonimleştirilmesi yükümlülüğünü yerine getirmek için kullanılacak bir yöntem var mıdır?	59

F. KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILMASI

60

1. Kanunda kişisel verilerin yurt içinde aktarımı nasıl düzenlenmektedir?	60
2. Kanununun 8. maddesinde belirtilen (üçüncü kişi) kimdir?	61
3. Kişisel verilerin yurt dışına aktarımı nasıl düzenlenmektedir?	61
4. Kurul, yurtdışına kişisel veri aktarımında, veri aktarımında bulunulan ülkenin “yeterli koruma”yı sağladığına hangi esaslara dayanarak karar verecektir?	63

G. VERİ SORUMLULARINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

64

1. Grup şirketi ve bağlı ortaklıklarda kimler veri sorumlusudur?	64
2. Veri sorumlusunun yükümlülükleri nelerdir?	64
3. Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünün kapsamı nedir ve ne şekilde yerine getirilecektir?	66
4. Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?	67

5. Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmenin bir şekli var mıdır?	67
6. Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü kapsamında amaca ilişkin bilgilendirme yapılırken söz konusu olabilecek “katmanlı bilgilendirme” nasıl yapılır?	68
7. Kişisel verilerin aktarımı söz konusu ise aydınlatma yükümlülüğü yapılırken veri sorumlusunun aktarım yapacağı kişilerin ismini belirtmesi gerekli midir?	69
8. Temsilci, vekil, veli veya vasi aracılığıyla gerçekleştirilen işlemlerde verisi işlenen kişi ile ilgili olarak aydınlatma yükümlülüğünün hangi aşamada yerine getirilmesi gerekir?	69
9. Veri sorumlularının, veri güvenliğini sağlamaya yönelik yükümlülükleri nelerdir?	69
10. Veri sorumluları tarafından kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik teknik ve idari tedbirlerin alınması yükümlülüğü kapsamında uygun güvenlik düzeyi nasıl belirlenecektir?	71
11. Kendisine yapılacak başvuru konusunda veri sorumlusu tarafından uyulması gereken usul ve esaslar nelerdir?	71
12. İlgili kişi veri sorumlusunu Kurul'a şikâyet edebilir mi? Bu konudaki usul ve esaslar nelerdir?	72
13. Kişisel verilerin saklama süreleri nasıl belirlenecektir?	72

H.KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU **73**

1. Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun başlıca görevleri nelerdir?	73
2. Kurula, şikâyet üzerine veya resen inceleme imkânı tanınmakta mıdır?	75
3. Kanun kapsamında yapılan incelemeler neticesinde suç unsuruna rastlanması halinde nasıl bir yol izlenecektir?	76
4. Kurul hangi durumlarda ilke kararları alabilir?	76
5. Kurul veri işlenmesinin veya verinin yurtdışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir mi?	76

6. Kurum hangi konularda yönetmelik düzenleyecektir?	77
I. VERİ SORUMLULARI SİCİLİ	78
1. Veri sorumluları sicili nedir? Her veri sorumlusu veri sorumluları siciline kayıt yaptırmak zorunda mıdır?	78
2. Veri Sorumluları Siciline kayıt başvurusu nasıl yapılır?	78
3. Veri Sorumluları Siciline kimler kayıt olmalıdır?	79
4. Sicile kayıt zorunluluğuna neden istisna getirilmekte ve bu konuda neden Kurul'a takdir hakkı tanınmaktadır?	80
J. YAPTIRIMLAR	81
K. GEÇİŞ HÜKÜMLERİ	84
1. Kanunun uygulanması bakımından geçiş hükümleri nelerdir?	84

A. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN GENEL HUSUSLAR

1. Kişisel verilerin korunması ne demektir?

Kişisel verilerin işlenmesinin disiplin altına alınması ve bu bağlamda Anayasada öngörülen başta özel hayatın gizliliği olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin korunmasıdır.

Verilerin korunması, temelde verilerin değil, bu verilerin ilişkili olduğu kişilerin korunmasını hedef alır. Verilerin korunması kişileri onlar hakkındaki bilgilerin (otomatik olarak ya da otomatik olmayan yollarla) işlenmesinden doğacak zararlardan koruma amacına yönelmiş ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin ilkelerde somutlaşmış bir dizi (yasal ya da yasal olmayan) önlemi ifade eder. Bu anlamda kişisel verilerin korunmasının, kişilere ilişkin bilgilerin toplanması, saklanması, kullanılması gibi veri işleme sürecinin bütün aşamalarını kapsar şekilde bireylere kontrol hakkını yeniden kazandırmayı amaçladığı söylenebilir.

2. Kişisel veriler ülkemizde hukuken nasıl korunmaktadır?

Kişisel veriler ülkemizde 2010 yılında Anayasal teminata bağlanmıştır. Anayasanın 20. maddesine göre: “Herkes,

kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir”. Anayasa bu hakkın korunmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesini çıkarılacak bir kanuna bırakmıştır. Bu kapsamda 24 Mart 2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çıkarılmıştır. Yine diğer mevzuatta kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Ayrıca Türk Ceza Kanununun 135 ila 140. maddeleri arasında kişisel verilerin korunmasına yönelik müeyyideler yer almaktadır.

3. Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı Anayasal bir hak mıdır?

2010 yılında yapılan referandumdan sonra 5982 sayılı Kanunla Anayasanın özel hayatın gizliliğini düzenleyen 20. maddesine *“Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir”* hükmü eklenerek, kişilerin kişisel verilerinin korunması açıkça Anayasal güvence altına alınmıştır.

4. Kişisel veriler konusunda neden kanuni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur?

Gerek kamu kurumları gerekse özel kuruluşlar, bir görevin yerine getirilmesi veya bir hizmetin sunumuyla bağlantılı olarak,

kişisel veri niteliğindeki bilgileri, öteden beri toplamaktadırlar. Bu durum, bazen kanunlardan kaynaklanmakta, bazen kişilerin rızasına veya bir sözleşmeye dayanmakta, bazen de yapılan işlemin niteliğine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Sosyal ve ekonomik hayatın düzen içinde sürdürülmesi, kamu hizmetlerinin etkin biçimde sunumu, mal ve hizmetlerin ekonominin gereklerine uygun biçimde geliştirilmesi, dağıtımı ve pazarlanması için kişisel verilerin toplanması kaçınılmazdır. Bu bilgilerin sadece ilgili ve yetkili kişi veya kuruluşlarca muhafazası ile amaca uygun kullanımı da mutlak bir sosyal ihtiyaç olmasının yanında Anayasal bir haktır. Kanunla, kişisel verilerin sınırsız biçimde ve gelişigüzel toplanması, yetkisiz kişilerin erişimine açılması, ifşası veya amaç dışı ya da kötüye kullanımı sonucu kişisel hakların ihlal edilmesinin önüne geçmek amaçlanmaktadır.

Bunun yanı sıra, Avrupa Konseyi tarafından, tüm üye ülkelerde kişisel verilerin aynı standartlarda korunması ve sınır ötesi veri akışı ilkelerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına İlişkin 108 Sayılı Sözleşme”, 28 Ocak 1981 tarihinde imzaya açılmış ve ülkemiz tarafından da imzalanmış, bu Sözleşme 17 Mart 2016 tarihli ve 29656 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak iç hukuka dâhil edilmiştir. 108 sayılı Sözleşme’nin 4. maddesi gereğince, iç hukukta kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılması zorunlu tutulmuştur.

5. Kişisel verilerin korunması hakkının dayanağı nedir?

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin hak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 20. maddesinin son fıkrasında tanınmış ve böylelikle anayasal güvenceye kavuşmuştur. Bununla birlikte, tüm hak ve özgürlüklerde olduğu gibi, kişisel verilerin korunmasına ilişkin hak da mutlak bir hak değildir ve hukuken gerekli şartların oluşması halinde diğer hak ve özgürlükler lehine sınırlandırılabilir. Buna göre, kişisel verilerin korunmasına ilişkin 20. maddede tanınan her bir hakkın uygulanması ve diğer haklar lehine sınırlandırılmasına ilişkin düzenlemeler ancak kanun yoluyla gerçekleştirilebilir.

Ülkemizde, temel hak ve özgürlüklerin olağan dönemlerde nasıl sınırlandırılacağına ilişkin usul ve esaslar Anayasanın 13. maddesinde düzenlenmiştir. Anayasanın 13. maddesi gereğince, temel hak ve özgürlükler, yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlandırılabilir.

Kişisel verilere ilişkin hakların ancak kanunla sınırlandırılacağına dair, Anayasa Mahkemesi 9 Nisan 2014 tarihli ve E:2013/122, K:2014/74 sayılı kararında; *“Kişisel verilerin korunması hakkı, kişinin insan onurunun korunmasının ve kişiliğini serbestçe geliştirebilmesi hakkının özel bir biçimi olarak, bireyin hak ve özgürlüklerini kişisel verilerin işlenmesi sırasında korumayı [...]”* amaçladığını tespit ederek, *“kişisel verilerin ticari işletmeler için kıymetli bir varlık niteliği kazanması neticesinde, özel sektör unsurlarınca yaratılan risklerin daha yaygın ve önemli boyutlara*

ulaşması ve terör ve suç örgütlerinin kişisel verileri ele geçirme yönündeki faaliyetlerinin artması gibi etkenler” sebebiyle kişisel verilerin geçmişte olduğundan çok daha fazla korunmaya muhtaç olduğunu ifade etmiştir.

Yüksek Mahkeme kararında, Anayasanın 20. maddesinin 3. fıkrasının son cümlesinde, *“Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir”* hükmüne yer verildiğine ve *“yasama yetkisinin devredilmezliği”* ilkesi gereğince, Anayasanın açıkça kanunla düzenlenmesini öngördüğü konularda yürütme organına doğrudan ve ilk elden düzenleyici işlem yapma yetkisi verilemeyeceğine hükmederek, Anayasada öngörülen kanuni düzenlemenin mutlaka gerçekleştirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Bu itibarla, Anayasanın 20. maddesinin son fıkrasında tanınan haklara ilişkin hükümlere müteallik düzenlemeler kanun hükmünde oldukları sürece uygulama alanı bulabilecektir.

6. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ne zaman yürürlüğe girmiştir?

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı ülkemizde ilk defa 2007 yılında Avrupa Birliği ile uyum kapsamında hazırlanmıştır. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, önceki metinler üzerinde yapılan çeşitli değişikliklerle 18 Ocak 2016 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sevk edilmiştir ve 24 Mart 2016 tarihinde TBMM Genel Kurulu tarafından kabul edilerek kanunlaşmış, 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

7. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kaynağı nedir?

Kanun; Avrupa Birliği tarafından 95/46/EC sayılı ve 24 Ekim 1995 tarihli “*Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafikçi Direktifi*” kaynak alınarak hazırlanmıştır. Bu Direktifle, üye ülkelerdeki bireylerin kişisel verilerinin üst düzeyde korunması ve kişisel verilerin Avrupa Birliği içerisinde özgür dolaşımını sağlayacak açık ve kalıcı bir düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

8. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun amacı nedir?

Uluslararası belgeler, mukayeseli hukuk uygulamaları ve ülkemiz ihtiyaçları göz önüne alınmak suretiyle hazırlanan Kanun ile, kişisel verilerin çağdaş standartlarda işlenmesi ve koruma altına alınması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda Kanunun amacı, kişisel verilerin işleme şartlarını, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasını ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir. Kanunun gerekçesinde, kişinin mahremiyet hakkı ile bilgi güvenliği hakkının korunması da bu kapsamda değerlendirilmektedir. Ayrıca, kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasların da düzenlenmesi Kanunun amaçları arasında yer almaktadır.

9. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kapsamı nedir?

Kanun, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin (kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemi) parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır. Bu doğrultuda, özel sektör ile kamu sektörü bakımından bir ayırım yapılmamış olup, öngörülen usul ve esasların her iki sektörde de uygulanması benimsenmiştir.

10. Yurtdışında yerleşik olan şirketlerin veya kişilerin veri sorumlusu yükümlülükleri var mıdır? Kanun yurtdışında yerleşik olan veri sorumluları için de uygulanacak mıdır?

Yurtdışında yerleşik olmakla birlikte Türkiye’de faaliyet gösteren veri sorumluları hakkında da Kanun hükümleri uygulanacaktır.

B. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU AÇISINDAN ÖNEM ARZ EDEN KAVRAMLAR

1. Veri nedir?

Sözlük anlamı olarak veri, “bir araştırmanın, bir tartışmanın, bir muhakemenin temeli olan ana öge, muta, done” olarak kullanılmaktadır. İngilizcede “data” kelimesinin karşılığı olan veri, Latince “verilen şey” anlamına gelen “datum” kelimesine karşılık gelmekte ve Türkçede de Latince gerçek anlamına uygun olarak kullanılmaktadır. Veri kavramı, bilgi (knowledge) ve enformasyon (information) kelimeleriyle birçok kaynaktan aynı anlamda kullanılmakta fakat bunların hepsinin ayrı anlamları ifade ettiği göz ardı edilebilmektedir. Temel olarak veri, enformasyon ve bilgi için ham madde özelliği taşımaktadır.

2. Kişisel veri nedir?

Kimliği belirli ya da belirlenebilir nitelikteki gerçek bir kişiye ilişkin her türlü bilgidir. Kişisel veriden söz edebilmek için, verinin bir gerçek kişiye ilişkin olması ve bu kişinin de belirli ya da belirlenebilir nitelikte olması gerekmektedir.

a. Gerçek kişiye ilişkin olma: Kişisel veri, gerçek kişiye ilişkin olup, tüzel kişilere ilişkin veriler kişisel verinin tanımının dışındadır. Dolayısıyla, bir şirketin ticaret unvanı ya da adresi gibi tüzel kişiliğe ilişkin bilgiler (bir gerçek kişiyle ilişkilendirilebilecekleri

durumlar haricinde) kişisel veri sayılmayacaktır.

b. Kişinin belirli veya belirlenebilir olması: Kişisel veri, veri sahibinin doğrudan kimliğini gösterebileceği gibi, o kişinin kimliğini doğrudan göstermemekle birlikte, herhangi bir kayıtla ilişkilendirilmesi sonucunda kişinin belirlenmesini sağlayan tüm bilgileri de kapsar.

c. Her türlü bilgi: Her türlü bilgi ifadesi son derece geniş olup, bir gerçek kişinin; adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgiler değil; telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, IP adresi, e-posta adresi, hobiler, tercihler, etkileşimde bulunulan kişiler, grup üyelikleri, aile bilgileri, sağlık bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler, kişisel veri olarak kabul edilmektedir.

3. Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiyle ilişkilendirilmiş her türlü bilgi, belge, rapor ve analiz kişisel veri sayılmakta mıdır?

Kişisel veriler Kanunda sınırlı olarak sayılmamıştır. Kanunun 3. maddesinin (d) bendi uyarınca, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi “kişisel veri”dir. Bu anlamda, rapor veya analiz yolu ile ilgili kişinin kimliğine ulaşılabiliriyorsa, söz konusu belgeler de kişisel veridir.

4. IP adresi, yaygın olarak kullanılan ve sıkça karşılaşılabilecek ad-soyad gibi veriler başka kaynaklardan bilgi almadıkça bir kişiyi tanımlayacak veya ilişkilendirebilecek düzeyde değildir. Bu bilgiler de kişisel veri sayılacak mıdır?

Kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin tekil olarak kaydedilen ve işlenebilen veriler (örneğin TCKN, IP adresi, adı soyadı v.b.) olabileceği gibi kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiyle ilişkili raporlar (örneğin müşteri şikâyet raporları, çalışan performans değerlendirme raporları, mülakat değerlendirme raporları), kayıtlar (ses veya görüntü kayıtları, resimler, kullanıcı işlem kayıtları), belgeler (örneğin özgeçmişler, bordro, fatura, banka dekontları, kredi kartı ekstreleri, nüfus cüzdanı fotokopileri), yazılar (örneğin mektuplar, davet yazıları) da kişisel veridir.

5. Müstear adlar (takma isimler), mahlas ve lakaplar kişisel veri midir?

Tek başına veya başka kaynaklarla birleştirildiğinde kişiyi tanımlamayı sağlayabilecek nitelikte ise, bu tarz veriler de kişisel veri olarak kabul edilecektir. Ancak yine de bunların kişisel veri olup olmadığı her somut olayın özelliğine göre “*kişiyi tanımlayabilme*” kabiliyeti dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

6. Özel nitelikli kişisel veri nedir?

Özel nitelikli kişisel veriler, işlenmeleri halinde sahipleri hakkında ayrımcılık yapılmasına neden olma riski taşıyan verilerdir. Bu nedenle, diğer kişisel verilere göre çok daha sıkı şekilde korunmaları gerekmektedir. Kanunun 6. maddesi gereğince özel nitelikli kişisel veriler; *“Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri”*dir.

7. Kişisel sağlık verisi nedir?

Kişisel sağlık verisi, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü sağlık verisini ifade eder. Örneğin; her türlü tahlil sonucu, kişinin geçirdiği hastalıklar, kullandığı ilaçlar gibi veriler kişisel sağlık verileridir. Kişisel sağlık verisi özel nitelikli kişisel veridir. Dolayısıyla Kanunun 6. maddesinde düzenlenen özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartlarına tabidir.

8. Açık rıza nedir?

İlgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işleme sınırlı olarak verdiği onay beyanıdır.

Kanuna göre açık rızanın üç unsuru vardır:

a. Belirli bir konuya ilişkin olma: Açık rıza beyanının kapsamı genel nitelikte olmamalı, belirli bir duruma özgülenmiş olmalıdır. Örneğin; veri sorumlusu tarafından “*tüm ürün ve hizmetlerimizin sunulması için kişisel verilerinizin işlenmesine açık rıza veriyor musunuz?*” biçiminde rıza alınması durumunda, rıza “*belirli bir konuya ilişkin*” olmayacağı için geçerli bir rıza olarak kabul edilmeyecektir.

b. Bilgilendirmeye dayanma: Elde edilecek kişisel verilerin hangi amaçlarla kullanılacağı açıkça belirtilmeli, kişinin anlamayacağı terimler ya da yazılı bilgilendirme yapıldığında okumakta güçlük çekeceği oranda küçük puntolar kullanılmamalıdır.

c. Özgür iradeyle açıklanmış olma: Bir irade beyanı olan “*rıza*” beyanının kişinin özgürlüğünü etkileyecek hallerden arınmış olması gerekmektedir. Bu doğrultuda, “*açık rıza*” beyanını veren veri sahibinin iradesini bozacak bir durum mevcut olmamalıdır. Örneğin; veri sorumlusu tarafından veri sahiplerinin rızalarının elde edilmesi, bir ürün veya hizmetin sunulmasının ön şartı olarak ileri sürülmemelidir.

9. Açık rıza tüm kişisel veri işleme faaliyetlerine hukukilik kazandıran yegâne unsur mudur?

Kanunun 5. maddesi uyarınca açık rıza Kanundaki kişisel veri işleme şartlarından biridir ve diğer kişisel veri işleme şartlarına göre karşılaştırmalı bir üstünlüğü bulunmamaktadır. Açık rıza veri işleme faaliyetine hukukilik kazandıran yegane unsur değildir.

Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

- a. Kanunlarda açıkça öngörülmesi,
- b. Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması,
- c. Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması,
- ç. Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması,
- d. İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması,
- e. Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmenin zorunlu olması,
- f. İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.

10. Açık rızanın Kanunda belirtilen unsurlarının sağlanması için nasıl bir yaklaşım ile alınması gerekmektedir?

Kanunun 3. maddesinin (a) bendinde yer verilen tanım gereğince, açık rızanın; belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayalı ve özgür iradeyle açıklanması gerekmektedir. Kanunun gerekçesinde de, açık rıza, *“İlgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işleme sınırlı olarak verdiği onay beyanı”* şeklinde ifade edilmiştir. Bu çerçevede, belirli bir konu ile sınırlandırılmayan ve ilgili işleme sınırlı olmayan genel nitelikteki rızalar hukuken geçersizdir. Kanun açık rıza hususunda herhangi bir şekilde şartı öngörmemekle birlikte, açık rızanın yazılı olduğu durumlarda açık rıza metinleri açık, anlaşılır ve yalın bir şekilde kaleme alınmalıdır. Açık rızanın alındığı ortam veya metin dışındaki başka bir ortama veya metne atıf yapılarak ilgili kişinin açık rızası alınmamalıdır. Açık rıza, ilgili kişinin özgür iradesiyle açıklamada bulunduğunu ortaya koyacak şekilde ilgili kişinin seçimine sunulmalıdır.

11. Açık rıza geri alınabilir mi? Açık rızayı ilgili kişi (veri sahibi) geri aldığı takdirde veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğü gereği (örneğin yasal saklama süreleri, aradaki sözleşme ilişkisinin devam etmesi gibi) halen ilgili kişinin kişisel verisinin işlenmesi gerekiyorsa ne yapılmalıdır?

Açık rıza geri alınabilir. Geri alma işlemi ileriye etkilidir. Açık rızanın hangi faaliyet özelinde alınması gerektiğini tespit etmek için veri işleme envanteri çıkarılmalı ve bu envanter üzerindeki faaliyetler hukuksal olarak analiz edilerek yalnızca açık rızaya dayalı olarak yürütülmesi gereken faaliyetler tespit edilmelidir. İlgili faaliyet özeline hasredilmesi gereken açık rıza yalnızca bu faaliyetin gerçekleştirilmesinin (kişisel veri işlenmesinin) hukuki şartı olmalıdır. Bu kapsamda açık rızanın bulunması gereken durumlarda açık rızanın mevcut olmaması veya geri alınması hallerinde veri işleme faaliyeti yapılamaz.

Bununla birlikte veri işleme faaliyeti diğer kişisel veri işleme şartlarına dayanıyorsa bu faaliyet için açık rızaya gidilmemelidir. Eğer faaliyetin gerçekleştirilme amacı Kanundaki açık rıza dışındaki diğer kişisel veri işleme şartlarını karşılamıyorsa bu faaliyet özelinde ve o faaliyetle sınırlı olarak açık rıza alınmalıdır.

12. Açık rıza, herhangi bir ürün ve/veya hizmetin sunumunun (ya da herhangi bir üründen ve/veya hizmetten yararlandırmanın) ön şartı yapılabilir mi?

Açık rızanın özgür irade ile açıklanması gerektiğinden, herhangi bir ürün ve/veya hizmetin sunumu (ya da herhangi bir üründen ve/veya hizmetten yararlandırılması) ilgili kişi tarafından açık rıza verilmesi şartına bağlanmamalıdır. Örneğin, spor salonuna üye olabilmek için spor salonu yetkilileri tarafından üye olmak isteyen kişinin parmak izinin alınması zorunluluğu öngörülmesi bu bakımdan hukuka aykırı olacaktır.

13. Açık rıza tüm kişisel veri işleme faaliyetlerini kapsayacak şekilde alınabilir mi?

Belirli bir konu ile sınırlandırılmayan ve ilgili işleme sınırlı olmayan genel nitelikteki açık rızalar “Şemsiye rızalar” hukuken geçersizdir.

14. Açık rızanın açıklanması herhangi bir şekle tabi midir?

Açık rızanın açıklanması herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Açık rızanın alındığı konusundaki ispat yükü veri sorumlusuna aittir.

15. Kanunun yayımından önce alınan rızalar, hangi şartlarda Kanuna uygun kabul edilecektir?

Kanunun Geçici 1. maddesinin 3. fıkrası uyarınca Kanunun yayımı tarihinden önce hukuka uygun olarak alınmış rızalar, bir yıl içinde aksine bir irade beyanında bulunulmaması halinde bu Kanuna uygun kabul edilir. Dolayısıyla Kanunun yayımı tarihinden önce alınan rızanın Kanuna uygun kabul edilebilmesi için genel hukuk kurallarına uygun olması ve bir yıl içinde aksine bir irade beyanında bulunulmamış olması gerekmektedir.

16. Kanunun yürürlüğe girmesinden önce işlenen kişisel veriler hakkında ne gibi bir işlem yapılacaktır?

Kanunun Geçici 1. maddesi uyarınca, Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel veriler, bu tarihten itibaren iki yıl içinde Kanun hükümlerine uygun hâle getirilir. Kanun hükümlerine aykırı olduğu tespit edilen kişisel veriler derhâl silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

17. “*Tamamen veya kısmen otomatik olan veya otomatik olmayan*” nedir?

Hangi faaliyetlerin, “*tamamen veya kısmen otomatik*” olduğunun sınırlı ve kesin bir ifadesi bulunmamaktadır. Kaynak

düzenleme olan Direktif’de, tamamen aynı kelimeler kullanılmış fakat kesin bir tanıma yer verilmemiştir.

Öte yandan, Direktif’in genel amacı doğrultusunda, “tamamen veya kısmen otomatik” olan işlemlerin neler olduğu oldukça geniş yorumlanmıştır. Bu durum örneklendirilecek olursa:

■ Birleşik Krallıkta, bir dosyalama sisteminin, tıpkı bir bilgisayar üzerinden erişim sağlanmasında olduğu gibi, erişim kolaylığı sağlaması yeterli sayılmıştır. Öyle ki, bir tekil kimlik numarası, telefon numarası veya başka bir veri vasıtasıyla ya da alfabetik sıralama aracılığıyla “çapraz başvuru” imkânı sağlayarak verilere erişimin kolaylaştırılması bir dosyalama sistemi tespiti için yeterli sayılmıştır.

■ Avrupa Adalet Divanı, 2003 tarihli Lindqvist v İsveç kararında, kilise mensuplarına ilişkin haberleri internet sayfasında yayınlayan kişinin, bir internet sitesi üzerinden çok sayıda kişiye ait, isim, soyadı, telefon, iş veya hobi gibi bilgilerin yayınlanmasını, tamamen veya kısmen otomatik yolla veri işlemesi olarak kabul etmiştir.

18. Fiziksel olarak tutulan ve veri kayıt sisteminin bir parçası olmayan kişisel verilere, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin hükümler uygulanacak mıdır?

Fiziksel olarak kayıt altına alınan ancak veri kayıt sisteminin parçası olmayan kişisel verilere Kanunun kişisel verilerin işlenmesine ilişkin hükümleri uygulanmaz.

19. Kişisel verinin işlenmesi ne demektir?

Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemdir. Örneğin, kişisel verilerin sadece bir Hard Disk’de, CD’de, Server’da depolanması, anılan verilerle başkaca hiçbir işlem yapılmasa da bir veri işleme faaliyetidir.

Dolayısıyla veri işleme kapsamına giren eylemler sınırlı sayıda olmayıp, kişisel verilerin ilk defa elde edilmesinden başlayarak veriler üzerinde gerçekleştirilen tüm işlem türlerini ifade etmektedir.

20. Veri sorumlusu kimdir?

Veri sorumlusu, kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişidir. Bu kişiler, gerçek kişiler olabileceği gibi, kamu kurumları, şirketler, dernekler veya vakıflar gibi tüzel kişiler de olabilecektir.

21. Veri sorumlusu tüzel kişilik içerisinde veri işleme operasyonlarından sorumlu olan kişi veya kişiler midir? Kanunun veri sorumlusuna ilişkin olarak öngördüğü yükümlülükler bu kişilere mi uygulanacaktır?

Kanunun 3. maddesinin (i) bendi uyarınca veri sorumlusu, kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir. Bu kapsamda, veri sorumlusu tüzel kişinin kendisidir. Tüzel kişiliğin içerisinde veri işleme faaliyetlerinden sorumlu olan gerçek kişiler Kanunun uygulanması bakımından veri sorumlusu olarak sayılmazlar. Veri sorumlusunun tüzel kişi olması halinde, veri sorumlusu yükümlülüğü ilgili tüzel kişilik üzerinde doğacaktır. Bu yükümlülük tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili organlar veya kişiler eliyle yerine getirilecektir. Tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili olan organ veya kişiler tüzel kişilik içerisinde tüzel kişiliğin sahip olduğu veri sorumlusu yükümlülüklerini yerine getirmek üzere kişi veya kişileri görevlendirebilirler. Bu görevlendirme tüzel kişiliğin veri sorumlusu yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz ve ilgili gerçek kişileri de veri sorumlusu yapmaz.

22. Veri işleyen kimdir?

Veri işleyen, veri sorumlusu adına verileri işleyen gerçek veya tüzel kişilerdir. Bu kişiler, veri sorumlusunun kişisel veri işlemek üzere yetkilendirdiği ayrı bir gerçek veya tüzel kişi de olabilir.

Örnek: Veri sorumlusu adına faaliyet gösteren, dışarıdan hizmet alınması suretiyle çağrı merkezi hizmeti veren bir şirket bu faaliyet kapsamında veri işleyen olarak kabul edilecektir. Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak hareket eden;

- Dışarıdan hizmet alınması suretiyle çağrı merkezi hizmeti sunan çağrı merkezi şirketi,
- Pazar araştırma şirketleri,
- Kuryeler vb.

23. Veri işleyen, tüzel kişilik içerisindeki bir birim midir yoksa başka bir tüzel kişilik veya organizasyon dışındaki kişi midir?

Kanununun 3. maddesinin (ğ) bendi uyarınca veri işleyen, veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişidir. Veri sorumlusu organizasyonu dışında, veri sorumlusu ile kişisel veri işleme bakımından hukuki ilişki içerisinde olan her bir gerçek ve/veya tüzel kişi kişisel veri işleme faaliyetinin niteliğine göre veri sorumlusu (örneğin mali müşavirler, avukatlar, bankalar, sigorta şirketleri) veya veri işleyen (örneğin tedarikçiler) sayılabilecektir. Bu sebeple veri işleyen organizasyonun dışındaki kişidir.

24. Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi aynı zamanda hem veri sorumlusu hem de veri işleyen olabilir mi?

Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi yürüttüğü farklı faaliyetleri

dolayısı ile aynı zamanda hem veri sorumlusu hem de veri işleyen olabilir. Örneğin, bir muhasebe şirketi kendi personeliyle ilgili tuttuğu verilere ilişkin olarak veri sorumlusu sayılırken, müşterisi olan şirketlere ilişkin tuttuğu veriler bakımından ise veri işleyen olarak kabul edilecektir.

25. Veri sorumlusu ile veri işleyenin ayrı kişiler olması halinde, Kanunun uygulanması bakımından sorumluluk rejimi nasıldır?

Kanunun 12. maddesinin 1. fıkrası uyarınca veri sorumlusu, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini ve kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır. Kanunun 12. maddesinin 2. fıkrası uyarınca da veri sorumlusu, kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi hâlinde, söz konusu tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur.

26. Kanun, “*veri sorumlusunu*” mu, “*veri işleyen*”ini mi esas alarak bir sorumluluk rejimi ortaya koymuştur?

Kanun’da, kişisel veri işleme faaliyetlerine ilişkin hukuki yükümlülüklerin yerine getirilmesinde veri sorumlusunun yükümlü olduğu bir sorumluluk rejimi benimsenmiştir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin işlenme amaçlarını ve

vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişidir. Veri işleyen ise, veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel veri işleyen gerçek veya tüzel kişidir. Buna göre, veri işleyeninin veri sorumlusunun talimatlarını yerine getirdiği açıktır. Kanunda gerek aydınlatma yükümlülüğü gerekse veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler de veri sorumlusu üzerinden tanımlanmış olup ilgili kişinin, haklarını veri sorumlusuna karşı ileri sürüleceği düzenlenmiştir.

27. Sadece kendi çalışanlarına ilişkin kişisel veri işleyen bir şirket de Kanun kapsamında değerlendirilecek midir?

Kural olarak veri işleyen gerçek ve tüzel kişiler Kanun kapsamında bulunmaktadır. Dolayısıyla sadece kendi çalışanlarına ilişkin kişisel veri işleyen bir şirket de Kanun kapsamında değerlendirilecektir. Ancak, Kanunun 16. maddesinin 2. fıkrasında işlenen kişisel verinin sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle Kurul tarafından sadece veri sorumluları siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilecektir.

C. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENME ŞARTLARI

1. Kişisel verilerin işlenmesindeki genel ilkeler nelerdir? Kişisel verilerin işlenmesi ilkeleri her bir kişisel veri işleme faaliyetinin özünde bulunmalı mıdır?

Kişisel verilerin işlenmesinde her zaman Kanunda ortaya konulan genel ilkelere uygun davranılmalıdır. Kişisel verilerin işlenmesinde genel ilkeler:

- a. Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygunluk,
- b. Doğruluk ve güncellik,
- c. Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenmek,
- d. İşlendikleri amaçla bağlantılık, sınırlılık ve ölçülülük,
- e. İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için

gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

Kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilkeler, tüm kişisel veri işleme faaliyetlerinin özünde bulunmalı ve tüm kişisel veri işleme faaliyetleri bu ilkelere uygun olarak gerçekleştirilmelidir.

2. Hukuka ve dürüstlük kuralına uygunluk ne demektir?

Dürüstlük, veri sahibinin haberi olmadan hiçbir şekilde kişisel verisinin toplanmaması ve işlenmemesi, veri sahibine karşı haksızlığa yol açacak şekilde kullanılmaması, toplanma amacının aşılmasıdır. Hukuka uygunluk ise veri işlemenin, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na ve diğer mevzuata aykırı olmamasıdır.

3. Doğru ve gerektiğinde güncel olma ilkesi ne şekilde yerine getirilmelidir?

Kişisel verilerin doğru ve gerektiğinde güncel olmasının sağlanması noktasında veri sorumlusunun aktif özen yükümlülüğü; veri sorumlusu eğer bu verilere dayalı olarak ilgili kişi ile ilgili bir sonuç yaratıyor ise geçerlidir (örneğin kredi verme işlemi gibi). Bunun dışında veri sorumlusu her zaman ilgili kişinin bilgilerini doğru ve güncel olmasını temin edecek kanalları açık tutmalıdır. Zira ilgili kişinin haklarının düzenlendiği Kanunun 11. maddesinin (d) bendinde, ilgili kişinin kişisel verilerinin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme hakkına yer verilmiştir. Örneğin, A şirketinde çalışan kişinin işten ayrılarak B şirketinde işe başlaması halinde kişinin “A şirketi çalışanı olduğu” verisi doğru olmayacakken, “A şirketinde çalışmış kişi” olduğu verisi doğru olacaktır.

4. Kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması ilkesi ne anlama gelir?

“Amaçla sınırlılık” kişisel verilerin korunmasında hâkim olan en önemli ilkelerden biridir. Kişisel veriler işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olmalıdır. Mevcutta olmayan ve sonradan gerçekleşmesi düşünülen amaçlarla kişisel veri toplanmamalıdır. Kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleşmesi için gerekli olmayan ölçüde kişisel veri toplanmamalı ve/veya işlenmemelidir. Buna göre kişisel veriler yalnızca belirli amaçlar için ve gerektiği kadar toplanmalı, amacın gerektirdiği yerlerde kullanılmalı ve amaç için gerekli olandan uzun süre tutulmamalıdır.

Bu bakımdan, kişisel veriler toplandıktan sonra, ileride ortaya çıkabilecek yeni işleme amaçları dâhilinde işleme yapılması için, verilerin ilk defa toplanması sırasında sağlanması gereken şartlar yeni amaçlar için de tekrar aranmalıdır. Örneğin, bir taşımacılık firması tarafından taşıma sözleşmesi kapsamında kaydedilen adres bilgileri, sonrasında pazarlama faaliyeti için de kullanılacaksa, bu amaçla kullanım yapılabilmesi için kişisel veri işleme şartlarının karşılanıp karşılanmadığının yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bunun yanı sıra işlenen veri, sadece veri işleme amacının gerçekleştirilmesi için gerekli olanla sınırlı tutulmalıdır. Öyle ki, bir tekstil firması tarafından müşterilere ilişkin kimlik ya da iletişim verilerinin tutulması satış işlemlerinin takibi vb.

amaçlarla bağdaşırken, müşterilerin finansal geçmişine ilişkin verilerin toplanmasının amaçla bağlantılı ve ölçülü olduğu iddia edilemez. Bunun yanında amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma şartının her ilgili kişi ve süreç için ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü belirli bir kişi ve süreç için gerekli olan bilgi, bir diğer kişi için ölçüsüz olabilecektir. Bu hususa özellikle hassas (özel nitelikli) veriler konusunda dikkat edilmesi gerekir.

5. Kişisel verilerin işlenmesinde “amaçların detaylandırılması” ne demektir?

Kişisel verilerin işlenmesinde “amaçların detaylandırılması”, kişisel verilerin işleneceği amaçların bildirilmesi bakımından ne seviyede bir detay beklendiğinin her bir olay özelinde ayrı ayrı ele alınmasıdır.

Dar bir çevreye yönelik mal ve hizmet sunan küçük ölçekli bir işletme ile bir perakende zinciri tarafından sunulan veri işleme amaçlarının aynı detayda olması beklenemez. Bir market zinciri bakımından çok farklı araçlar vasıtasıyla ve amaçlarla (sadakat programı ya da çapraz satış gibi) veri işleneceği için tüm bu amaçların sıralanması gerekmektedir.

Aynı anda birbirinden çok farklı hizmetler sunan bir web sitesinin (e-ticaret, sosyal platform vs.) amaçlarını bildirirken genel ifadelerden kaçınması ve hedef kitlenin niteliklerine uygun düşen bir dil ve terminolojiyle makul bir detay seviyesinde bilgi sunması gerekir.

Özel nitelikli verilerin işlendiği alanlarda, veri işleme amaçlarının

diğer alanlara nazaran daha detaylı olarak sunulması gerekmektedir.

6. Kişisel veri işleme amaçlarının belirli, meşru ve açık olması ilkesi ne anlama gelir?

Kişisel verilerin işleme amaçlarının belirli, meşru ve açık olması; kişisel veri işleme amaçlarının açıklandığı hukuki işlem ve metinlerde (açık rıza, aydınlatma, ilgili kişi başvurularını yanıtlama, veri sorumlusu siciline olan başvuru) belirlilik ve açıklık ilkesine uyumda hassasiyet gösterilmesi, teknik-hukuki terminoloji kullanımından kaçınılmasıdır. Bu esasa uygun davranma aynı zamanda dürüstlük ilkesine uyum bakımından da önemlidir.

7. Kişisel verilerin işlenmesi için ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkesi ne anlama gelir?

Kişisel verilerin, ancak ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmesi zorunludur. Buna göre, veri sorumluları, ilgili mevzuatta verilerin saklanması için öngörülen bir süre varsa bu süreye uyacak; yoksa verileri, ancak işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edebilecektir. Bir verinin daha fazla saklanması için geçerli bir sebep olmaması durumunda, o veri silinecek veya anonim hale getirilecektir. Gelecekte kullanma

ihhtimalinin varlığına dayanarak veri saklanamayacaktır. Veri sorumlusu, Kanunun 16. maddesi uyarınca Sicile kayıt için başvuru yaparken kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süreyi bildirmek zorundadır.

8. Kişisel veri işleme faaliyetlerinin hukuki şartları sınırlı sayıda mıdır?

Kanunun 5. maddesinde kişisel verilerin, öncelikli olarak ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Ancak 2. fıkrada özel olarak sınırlı şekilde sayılan diğer şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenebileceği düzenlenmiştir. Diğer bir ifadeyle Kanunun 5. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı halinde açık rıza bulunmaksızın kişisel verilerin işlenmesi mümkündür. Bu şartlardan herhangi birisi bulunmuyor ise ilgili kişinin açık rızası alınması gerekir.

9. Kişisel verinin işleme şartları nelerdir?

Kanunun 5. maddesinde kişisel verilerin hangi hallerde hukuka uygun olarak işlenebileceğine ilişkin veri işleme şartları düzenlenmiştir. Bu doğrultuda kişisel veriler ancak aşağıda sıralanan şartlardan en az birinin varlığı halinde işlenebilir:

- Veri sahibinin açık rızasının varlığı,
- Kanunlarda açıkça öngörülmesi,
- Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda

bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması,

■ Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması,

■ Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması,

■ İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması,

■ Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması,

■ İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.

Veri işleme amacı Kanunda bulunan “*veri sahibinin açık rızası*” dışındaki veri işleme şartlarından birine dayanıyorsa, bu durumda ilgili kişiden açık rıza alınmasına gerek bulunmamaktadır. Veri işleme faaliyeti rıza dışında bir dayanakla yürütülebilecekse, veri sahibine rızası için başvurulması durumunda veri sahibinin yanılma riskinin doğmaması gerekmektedir.

10. İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması ne demektir?

Kanunun 5.maddesinin 2. fıkrasının (f) bendine göre, ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması durumunda veri sahibinin açık rızası elde edilmeksizin kişisel verilerin işlenebileceği düzenlenmiştir. Buna göre, örneğin bir şirket sahibi, çalışanlarının temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, onların terfileri, maaş zamları yahut sosyal haklarının düzenlenmesinde ya da işletmenin yeniden yapılandırılması sürecinde görev ve rol dağıtımında esas alınmak üzere çalışanların kişisel verilerini işleyebilecektir. Burada, işletmenin yeniden yapılandırılması ya da ehliyetli ve liyakatli çalışanların terfi almaları, veri sorumlusu statüsündeki şirket sahibinin meşru menfaatindeir. Direktif'in başlangıç bölümünde “*şirketlerin ve diğer organların meşru olağan etkinlikleri*” ifadesi yer almaktadır. Bu bağlamda “meşru menfaat”in “meşru ticari çıkarlar” olarak algılanması mümkündür.

11. Veri sorumlusunun meşru menfaat şartına dayanması durumunda bu şartın varlığını tespit etmek için göz önünde bulundurulması gereken hususlar nelerdir?

Kanunun 5. maddesinin 2. fıkrasının (f) bendinde yer verilen veri işleme şartının varlığının tespiti için aşağıda sıralanan hususların değerlendirilmesi gerekmektedir:

a. Veri sorumlusunun menfaatinin varlığı: Meşru menfaat sahibinin “veri sorumlusu” olması gerektiği düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, veri sorumlusu dışında üçüncü bir kişinin menfaatinin söz konusu olması hali veri işleme şartının kapsamı dışında kalmaktadır.

b. Menfaatin meşruluğu: Veri işleme şartının varlığından bahsedebilmek için veri sorumlusunun menfaatinin mevcut olması yeterli değildir. Söz konusu menfaatin meşru olması gerekmektedir. Menfaatin ileride doğma ihtimali üzerine, veri sahiplerinin kişisel verilerinin elde edilmesi mümkün değildir. İlgili madde kapsamında kabul edilen meşru menfaat kavramı, hali hazırda mevcut olan bir menfaati ifade etmektedir.

c. Veri sorumlusunun meşru menfaati ile veri sahibinin temel hak ve özgürlükleri arasında dengenin varlığı: Veri işleme şartının varlığından söz edebilmek için veri sorumlusunun meşru menfaatinin veri sahibinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemesi gerekmektedir. Bu durumun tespiti için denge

testi uygulanması gerekmektedir. Denge testi iki aşamalı bir testtir. Bu kapsamda yapılacak olan ilk değerlendirmede veri sorumlusunun meşru menfaati olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Buna ek olarak, veri sorumlusunun meşru menfaatinin olmasının yanı sıra, ikinci değerlendirmede ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerinin tehlikeye atılmaması ve bu bağlamda ilgili kişi tarafından kişisel verilerin işlenmesinin beklenen bir durum olması gerekmektedir. Dolayısıyla, veri sorumlusunun meşru menfaati olup olmadığı belirlendikten sonra, yapılacak ikinci değerlendirmede kişisel verisi işlenecek olan ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerinin neler olduğu tespit edilmeli ve belirtilen hak ve menfaatler değerlendirilerek hangisinin üstün geldiğine karar verilmelidir. Ancak bu değerlendirme yapılırken veri sorumlusunun meşru menfaati ile kişisel verileri işleme amacı birbirine karıştırılmamalıdır. Bu iki terim birbiriyle ilişkili olsa da farklı anlama gelmektedir. Kişisel verileri işleme amacı, özel olarak verinin neden işlendiği ile alakalıdır.

Belirtmek gerekir ki, Kanununun 5. maddesinin 2. fıkrasının (f) bendi, maddede yer alan diğer haller uygulanmadığı takdirde başvurulacak son çare olmadığı gibi her şeyi kapsamına dâhil edebilecek ve tüm kişisel verilerin işlenmesine ilişkin işlemleri yasal kılacak bir madde de değildir. Aksine, ancak madde kapsamında belirtilen veri sorumlusunun menfaati ile ilgili kişinin temel hak ve özgürlükleri değerlendirildikten sonra ve iki menfaat arasındaki denge gözetildikten sonra kişisel verilerin işlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

12. Özel nitelikli kişisel veriler, Kanunda sınırlı sayıda mıdır?

Kanunun 6. maddesinin 1. fıkrasında özel nitelikli kişisel veriler tek tek sayılmış, örneksene yoluyla sayıldığına dair herhangi bir ibare kullanılmamıştır. Dolayısıyla bu sayım sınırlıdır.

13. Özel nitelikli kişisel veriler hangi durumlarda işlenebilir?

İlgili kişinin açık rızası bulunmaksızın özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi kural olarak yasaklanmıştır. Ancak Kanunun 6. maddesinde istisnai koşullar düzenlenmektedir. Sağlık ve cinsel hayat dışındaki özel nitelikli kişisel veriler, kanunlarda açıkça öngörölmüş olması halinde işlenebilecek iken sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel verilerin ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütölmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla, sır saklama yükümlölüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından işlenmesinde ilgili kişinin açık rızası aranmamıştır. Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde ayrıca Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından belirlenen gerekli önlemlerin alınması şartı getirilmiştir.

14. Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi neden daha sıkı şartlara bağlanmıştır?

Özel nitelikli kişisel veriler, işlenmeleri halinde sahipleri hakkında ayrımcılık yapılmasına neden olma riski taşıyan verilerdir. Bu nedenle, diğer kişisel verilere göre çok daha sıkı şekilde korunmaları gerekmektedir.

Öte yandan, tüm temel hak ve özgürlüklerde olduğu gibi, bu koruma mutlak değildir ve diğer hak ve özgürlükler lehine sınırlandırılabilir. Bu sınırlamanın, demokratik bir hukuk devletinin gereklerine ve Anayasanın 13. maddesinde yer alan esaslara uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, hassas kişisel verilerin işlenmesinin tam olarak hangi durumlarda ve hangi koşullara uyularak mümkün olduğu Kanun vasıtasıyla öngörülmüştür ve böylece hukuk devletinin bir gereği olan hukuki belirlilik sağlanmıştır. Zira yaşam hakkı, ifade özgürlüğü, haberleşme özgürlüğü gibi birçok temel hak ve özgürlüğün kullanılması, hassas kişisel verilerin işlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Örnek vermek gerekirse, oldukça tehlikeli ve/veya sağlığa zararlı şartlar altında çalışmakta olan kimselerin sağlık verilerinin işveren tarafından kaydedilmesi ve gerektiğinde otoriteler ile paylaşılması gerekmektedir. Üstelik ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği konusundaki mevzuat bu konuyu emredici hukuk kurallarıyla düzenlemektedir. Bu bakımdan, “*özel nitelikli kişisel verilerin*” işlenmesinin mutlak bir yasak olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

Kanunun kaynağı niteliğinde bir düzenleme olan AB'nin 95/46/EC sayılı Direktifi kapsamında da özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine ilişkin olarak aynı şartlar öngörülmektedir.

Ayrıca Direktif'te, üye devletlerin bu konudaki işleme şartlarını genişletebileceğine ilişkin bir hüküm bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi, özel nitelikli kişisel verilere ilişkin koruma hakkı mutlak bir hak olmayıp, Anayasal çerçevede diğer temel hak ve özgürlükler lehine sınırlanabilir.

15. Kişisel sağlık verileri hangi hallerde işlenebilir?

Kişisel sağlık verisi işleme faaliyetinde bulunanlar, kişisel sağlık verilerini ancak aşağıda sıralanan şartlardan birinin varlığı halinde işleyebilecektir.

a. Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından kişisel sağlık verileri aşağıdaki hallerden en az birinin bulunması halinde, kişisel veri sahibinin açık rızası olmaksızın işlenebilecektir.

- Kamu sağlığının korunması,
- Koruyucu hekimlik,
- Tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi,
- Sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla işleme.

b. İlgili kişinin ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmesi, yazılı rızasının alınması ve bu rızanın muhafaza edilmesi hâlinde ilgili kişiye ait sağlık verileri, rıza doğrultusunda işlenebilir ve aktarılabilir.

16. Kişisel verilerin işlenmesi ile aktarılması neden aynı şartlara tabi tutulmuştur?

Gerek Kanunda gerekse Direktif’de kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarımı, bir veri işleme biçimidir. Bu bağlamda aynı koruma şartlarına tabi tutulmaları kabul edilmiştir.

17. Kanunda düzenlenen tam ve kısmi istisnalar nelerdir?

Kanunun 28. maddesinde, bazı hallerde Kanunun hiç uygulanmayacağı, bazı hallerde ise sınırlı olarak uygulanacağı düzenlenmektedir. Buna göre, Kanun hükümleri aşağıdaki hâllerde uygulanmaz:

- a. Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklere uyulmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi,
- b. Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi,
- c. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu

güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi,

d. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi,

e. Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi.

Ayrıca, Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10. maddesi, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11. maddesi ve veri sorumluları siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16. maddesi aşağıdaki faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere uygulanmamaktadır:

a. Kişisel veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması,

b. İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi,

c. Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu

kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması,

d. Kişisel veri işleminin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması.

D. VERİ SAHİBİNİN HAKLARI

1. Veri sahibinin Kanun kapsamında veri sorumlusuna iletebileceği hakları nelerdir?

Anayasanın 20. maddesi gereğince, herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Bu doğrultuda herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına da sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar.

Anayasa'yla uyumlu olarak Kanunun 11. maddesinde veri sahiplerinin haklarının neler olduğu düzenlenmektedir. Buna göre, veri sahipleri veri sorumlusuna başvurarak aşağıda yer alan hakları talep etme yetkisine sahiptir:

- a. Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
- b. Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
- c. Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
- d. Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
- e. Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini isteme ve bu kapsamda yapılan işlemlerin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- f. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel verilerin silinmesi veya yok edilmesini isteme ve bu kapsamda yapılan işlemlerin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- g. İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
- h. Kişisel verilerin Kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme.

2. İlgili kişinin hakları arasında sayılan “*kişisel verileri işlenmiş ise bunlara ilişkin bilgi talep etme kavramı*” ne şekilde uygulanacaktır?

Veri sorumluları siciline açıklanan bilgilerle, ilgili kişiye verilecek bilgiler arasında uyum olmalıdır. Bu kapsamda verilecek bilgi temel olarak kişilerin hangi verilerinin işlendiğine dair bilgilerdir.

3. Veri sahibi haklarını hangi hallerde ileri sürebilir?

Veri sahipleri, dürüstlük kuralına uygun davranmak şartıyla, aşağıdaki haller hariç olmak üzere, her zaman veri sorumlularına taleplerini iletme hakkına sahiptir.

Aşağıda sıralanan haller, Kanununun 28. maddesinin 1. fıkrası maddesi gereğince, Kanun kapsamı dışında tutulduğundan, kişisel veri sahiplerinin bu konularda veri sorumlularına başvurarak talepte bulunması mümkün değildir:

a. Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi,

b. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel

amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi,

c. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi,

d. Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi.

Kanununun 28. maddesinin 2. fıkrası gereğince; aşağıda sıralanan hallerde veri sahipleri zararın giderilmesini talep etme hakkı dışında, veri sorumlularından herhangi bir talepte bulunamazlar:

a. Kişisel veri işleminin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması,

b. Kişisel veri sahibinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi,

c. Kişisel veri işleminin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması,

d. Kişisel veri işleminin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması.

4. Veri sahibi tarafından kişisel verilerine ilişkin haklar nasıl ileri sürebilir?

Kanunun 13. maddesi gereğince; veri sahiplerinin (ilgili kişilerin) taleplerini, öncelikle veri sorumlusuna iletmeleri zorunludur.

Veri sahiplerinin taleplerini veri sorumlusuna yazılı olarak ya da uygulamada oluşacak ihtiyaca göre, Kişisel Verilerin Korunması Kurulu tarafından belirlenecek diğer yöntemlerle iletebilmelerine imkân sağlanmaktadır.

5. Veri sahiplerinin kişisel verilerine ilişkin talepleri ücrete tabi midir?

Kanunun 13. maddesi gereğince, veri sorumluları tarafından veri sahiplerinin talepleri ücretsiz olarak karşılanmalıdır. Ancak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde, veri sorumlularınca Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından belirlenecek tarife göre ücret alınabilecektir.

Veri sahibinin, Kişisel Verilerin Korunması Kanununun uygulanmasıyla ilgili talebine konu olan hususta veri sorumlusu hatalıysa, alınan ücretin veri sahibine iade edilmesi gerekmektedir.

6. Veri sahibinin haklarına ilişkin talepleri veri sorumlusu tarafından ne kadar sürede cevaplanmalıdır?

Kanunun 13. maddesi gereğince, veri sorumluları, veri sahiplerinin taleplerini en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde incelemelidir. İnceleme sonucuna göre talebi kabul etmeli veya gerekçesini açıklayarak reddetmeli, ayrıca cevabını ilgili kişiye bildirmelidir.

7. Veri sahiplerinin haklarına ilişkin talepleri konusunda Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na şikâyet hakkı var mıdır?

Kişisel veri sahibi, Kanunun 14. maddesi gereğince haklarına ilişkin başvurusunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; veri sorumlusu tarafından verilen cevabı öğrendiği tarihten itibaren otuz ve herhâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na şikâyette bulunabilir.

8. Kurula yapılacak şikâyetler hangi şartları taşımaktadır?

3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6. maddesinde belirtilen şartları taşımayan ihbar veya şikâyetler

incelemeye alınmaz. Bu kapsamda, belirli bir konuyu ihtiva etmeyen, yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresi bulunmayan dilekçeler Kurul tarafından incelemeye alınmayacaktır. Yapılacak başvuru ekinde mutlaka kimlik ve imza beyannamesine yer verilmelidir. Ayrıca Kurulun bu kapsamda yapacağı düzenlemelerde yer alan hususlar dikkate alınmalıdır.

9. Kişisel Verileri Koruma Kurulu, veri sahibinin şikâyetini hangi süre içerisinde cevaplar?

Kanunun 15. maddesi gereğince; şikâyet üzerine Kişisel Verileri Koruma Kurulu, talebi inceleyerek ilgililere bir cevap verir. Şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır.

10. Veri sahibinin şikâyetinin kabul edilmesinin sonuçları nelerdir?

Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması hâlinde Kişisel Verileri Koruma Kurulu, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek, bu kararı ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilmelidir.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması hâlinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir.

İhlalin yaygın olduğunun tespit edilmesi hâlinde Kişisel Verileri Koruma Kurulu, bu konuda ilke kararı alabilir.

11. Veri sahibinin kişisel verilerine ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na şikâyet dışında, ilgili veri sorumlusundan tazminat talep etme hakkı var mıdır?

Veri sahibi, kişisel verilerinin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme hakkına sahiptir. Kişilik hakkı ihlal edilen veri sahiplerinin genel hükümlere göre tazminat hakkı bulunmaktadır.

E. KİŞİSEL VERİLERİN SİLİNMESİ, YOK EDİLMESİ, ANONİMLEŞTİRİLMESİ

1. Kişisel verinin silinmesi ne demektir?

Kişisel verilerin silinmesi; söz konusu kişisel verilerin ilgili kullanıcılar tarafından hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir. Veri sorumlusu, silinen kişisel verilerin ilgili kullanıcılar tarafından erişilemez ve tekrar kullanılamaz olması için gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri alır.

2. Kişisel verinin yok edilmesi ne demektir?

Yok etme, bilgilerin saklandığı veri saklamaya elverişli tüm fiziksel kayıt ortamlarının tekrar geri getirilemeyecek ve kullanılamayacak hale getirilmesidir. Veri sorumluları kişisel verilerin yok edilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri alır.

3. Kişisel verinin anonim hale getirilmesi ne demektir?

Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi, kişisel verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi kimliği belirli veya belirlenebilir bir

gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesidir. Bu kapsamda, veri üzerinden bir izleme yapılarak başka verilerle eşleştirme ve destekleme sonrasında verinin kime ait olduğu anlaşılabiliyorsa, bu verinin anonim hale getirildiği kabul edilemez.

Anonimleřtirilen veri artık kişisel veri niteliklerine sahip olmayacağından, Kanun hůkۈmlerine tabi olamayacaktır. Veri setleri anonimleştirme işlemlerine tabi tutuldukları ana kadar kişisel veri niteliklerine sahip olduklarından, bu veriler üzerinde gerçekleştirilecek her tۈrlۈ işlem kişisel verilerin işlenmesi olarak kabul edilmektedir.

4. Anonimleştirmeyle ilgili yaygın olarak kullanılan teknikler nelerdir?

Anonimleştirmeyle ilgili bazı teknikler şunlardır:

a. Maskeleye: Kişisel verilerin belli alanlarının silinerek veya yıldızlanarak kişiyi belirtemez hale getirilmesidir. ۖrneğin, kişinin kredi kartı numarasının bir kısmının yıldızlanması durumunda maskeleye sۖz konusudur. (6698 **** * 0006)

b. Toplulaştırma/Kۈmۈlatif Data Oluşturma: Verilerin kۈmۈlatif hale getirilerek toplam değerlerin yansıtılmasını ifade eder. ۖrneğin, şirkette kadın çalışan sayısının Z adet olması ve sayının %40'ının ۈniversite mezunu, %60'ının yۈksek lisans mezunu olmasına ilişkin veriler anonim hāle getirilmiştir.

c. Veri Tۈretme: Mevcuttaki detay verilerin daha genel

karşılıklarıyla değiştirilmesidir. Örneğin, doğum tarihi bilgisinin Gün/Ay/Yıl detaylarının yerine kişinin direkt yaşının yazılması durumunda veri türetmek suretiyle anonimleştirme yapılmıştır.

d. Veri Karması: Veri kümesi içinde değerlerin karıştırılarak toplam faydaya zarar vermeden kişilerin tespit edilebilirlik özelliğinin yok edilmesini ifade eder. Yaş ortalaması alınmak istenen bir sınıfta kişilerin yaşlarını gösteren değerlerin birbirleriyle değiştirilmesi durumunda veri karması yapılmıştır.

5. Kişisel veriler hangi şartlarda silinmeli, yok edilmeli veya anonimleştirilmelidir?

Verilerin işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde kişisel veriler, resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir. Buna göre;

- Kişisel verileri işlemeye esas teşkil eden ilgili mevzuat hükümlerinin değiştirilmesi veya ilgası,
- Taraflar arasındaki sözleşmenin hiç kurulmamış olması, sözleşmenin geçerli olmaması, sözleşmenin kendiliğinden sona ermesi, sözleşmenin feshi veya sözleşmeden dönülmesi,
- Kişisel verilerin işlenmesini gerektiren amacın ortadan kalkması,
- Kişisel verileri işlemenin hukuka veya dürüstlük kuralına aykırı olması,

- Kişisel verileri işlemenin sadece açık rıza şartına istinaden gerçekleştiği hallerde, ilgili kişinin rızasını geri alması,
- İlgili kişinin, Kanunun 11. maddesinin (e) ve (f) bentlerindeki hakları çerçevesinde kişisel verileri işleme faaliyetine ilişkin yaptığı başvurunun veri sorumlusu tarafından kabul edilmesi,
- Veri sorumlusunun, ilgili kişi tarafından kişisel verilerinin silinmesi veya yok edilmesi talebi ile kendisine yapılan başvuruyu reddetmesi, verdiği cevabın yetersiz bulunması veya Kanunda öngörülen süre içinde cevap vermemesi hallerinde; Kurula şikâyetle bulunması ve bu talebin Kurul tarafından uygun bulunması,
- Kişisel verilerin saklanması gerektiren azami sürenin geçmiş olmasına rağmen, kişisel verileri daha uzun süre saklamayı haklı kılabilecek herhangi bir şartın mevcut olmaması,
- Kanunun 5 ve 6. maddelerindeki kişisel verilerin işlenmesini gerektiren şartların ortadan kalkması

hallerinde kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ya da anonim hâle getirilmesi gerekir.

Özetle, kişisel verilerin işlenme amaçları ortadan kalktıktan sonra resen veya ilgili kişinin (veri sahibinin) talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir.

6. Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonimleştirilmesi yükümlülüğünü yerine getirmek için kullanılacak bir yöntem var mıdır?

Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonimleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Kanununun 7. maddesine göre Kurul tarafından yönetmelik ile belirlenecektir.

F. KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILMASI

1. Kanunda kişisel verilerin yurt içinde aktarımı nasıl düzenlenmektedir?

Kanununun 8. maddesinde, kişisel verilerin kural olarak ilgilinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılmaması öngörülmektedir. Maddenin 2. fıkrasında verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Burada kişisel verilerin aktarılacağı üçüncü kişilerin, kanunen kişisel verileri alma veya kaydetme yetkisine sahip kişiler olması gerekmektedir.

Bu düzenleme yapılırken 5. maddenin 2. fıkrası uyarınca ilgili kişinin açık rızası olmaksızın veri işlenmesine izin veren şartlar aranmakta ve bu şartların birinin varlığı halinde, kişisel verilerin

üçüncü kişilere aktarılabilmesine imkân tanınmaktadır. Özel nitelikli kişisel veriler yönünden ise, yeterli önlem alınmak kaydıyla, 6. maddenin 3. fıkrasında belirtilen verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesine izin veren şartlar esas alınmaktadır.

2. Kanunun 8. maddesinde belirtilen (üçüncü kişi) kimdir?

Kişisel verilerin yalnızca gerçek kişilere ait veriler olabilmesinin aksine, “veri sorumlusu” ve “veri işleyen” hem gerçek hem de tüzel kişi olabilmektedir. Veri üzerinde işlem gerçekleştiren her türlü gerçek veya tüzel kişi, veri işlenmesine ilişkin amaç ve yöntemlerine göre, ya veri sorumlusudur.

Bu bağlamda, söz konusu iki kategorideki kişiler arasında gerçekleştirilecek yurt içindeki her türlü veri aktarımı için Kanunun 8. maddesinde yer alan düzenlemelerin uygulanması gerekmektedir. Öte yandan, kişisel verinin yurt dışına aktarılması, Kanunun 9. maddesi kapsamında düzenlenmiştir.

Üçüncü kişilere aktarım yapılmasına ilişkin düzenlemenin uygulamadaki en önemli iki sonucu şunlardır:

- Veri sorumlusu sıfatına sahip bir tüzel kişiliğin bünyesinde gerçekleşen veri aktarımları, üçüncü kişiye yapılan aktarımlar olarak değerlendirilemez. Kişiler, kişisel verilerini bir tüzel kişi ile paylaştıklarında, bahsi geçen tüzel kişilik, veri sorumlusu sıfatına sahip olmaktadır. Tüzel kişiliğin bünyesinde faaliyet gösteren çalışanlar veya farklı birimler arasında verilerin el

değiştirmesi, bu anlamda üçüncü kişiye aktarım şeklinde değerlendirilemez.

■ Bir şirketler topluluğu altında yer alan farklı şirketler arasında, veri aktarımı geręekleřtirilmesi, üçüncü kişiye veri aktarımı yapılması anlamına gelmektedir. Bir tüzel kişi bünyesinde farklı birimler arasında veri paylaşımı yapılmasının aksine, aynı şirketler topluluğu bünyesinde yer alan farklı tüzel kişiler arasında veri aktarımı geręekleřtirilmesi 8. maddenin uygulama alanındadır.

3. Kişisel verilerin yurt dışına aktarımı nasıl düzenlenmektedir?

Kanunun 9. maddesinin 1. fıkrasında kişisel verilerin ilgilinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamayacağı düzenlenirken, maddenin 2. fıkrasında bu hükme istisna getirilmiştir. Bu düzenleme yapılırken 5. maddenin 2. fıkrası kapsamındaki kişisel veriler ile 6. maddenin 3. fıkrasında belirtilen özel nitelikli kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesine izin veren şartlar esas alınmakta ve bu şartlardan birinin varlığı halinde, kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede, yeterli korumanın bulunması kaydıyla, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarmaya imkân tanınmaktadır.

şayet ilgili yabancı ülkede yeterli koruma bulunmuyorsa, Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına imkân verilmektedir.

Yabancı ülkelerde yeterli koruma bulunup bulunmadığı Kurulca belirlenerek ilan edilecektir. Yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına ve verilerin yurtdışına aktarılmasına izin verilirken hangi kriterlerin dikkate alınacağına Kurul tarafından karar verilecektir. Ayrıca uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla ülkenin veya ilgili kişinin menfaatinin ciddi bir şekilde zarar göreceği durumlarda kişisel verilerin ancak ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izni ile yurtdışına aktarılması öngörülmektedir.

4. Kurul, yurtdışına kişisel veri aktarımında, veri aktarımında bulunulan ülkenin “yeterli koruma”yı sağladığına hangi esaslara dayanarak karar verecektir?

Kurul yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına ve 9. maddenin 2. fıkrasının (b) bendi uyarınca izin verilip verilmeyeceğine;

- a. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri,
- b. Kişisel veri talep eden ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu,
- c. Her somut kişisel veri aktarımına ilişkin olarak, kişisel verinin niteliği ile işleme amaç ve süresini,
- ç. Kişisel verinin aktarılacağı ülkenin konuyla ilgili mevzuatı ve uygulamasını,

d. Kişisel verinin aktarılacağı ülkede bulunan veri sorumlusu tarafından taahhüt edilen önlemleri değerlendirmek ve ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü de almak suretiyle karar verir.

G. VERİ SORUMLULARINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Grup şirketi ve bağlı ortaklıklarda kimler veri sorumlusudur?

Bir gruptaki her şirket, kişisel verilerin işleme amaçlarını kendisinin belirlediği ve veri kayıt sisteminin tutulmasından kendisinin sorumlu olduğu hallerde Kanun gereğince “veri sorumlusu” sıfatına sahip olacaktır.

2. Veri sorumlusunun yükümlülükleri nelerdir?

Kişisel veri işleme faaliyetinde bulunan herkes Kanunun 4. maddesi gereğince aşağıdaki ilkelere uygun hareket etmek zorundadır:

- a. Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma,
- b. Doğru ve gerektiğinde güncel olma,
- c. Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme,

- d. İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma,
- e. İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

Veri sorumluları tarafından,

- Kişisel veriler, Kanunun 5. maddesinde yer alan düzenlemelere uygun olarak işlenmelidir.
- Özel nitelikli kişisel veriler, Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından belirlenecek yeterli önlemler alınarak, Kanunun 6. maddesinde yer alan düzenlemelere uygun olarak işlenmelidir.
- Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinmeli, yok edilmeli veya anonim hâle getirilmelidir.
- Kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılmasında Kanunun 8. ve 9. maddelerinde yer alan düzenlemelere uygun olarak hareket edilmelidir.
- Kanunun 10. maddesine uygun olarak veri sahipleri aydınlatılmalıdır.
- Kanunun 12. maddesine uygun olarak veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbir alınmalıdır.

- Veri sahiplerinin kendilerine yönelttiği başvurular Kanunun 13. maddesine uygun olarak cevaplanmalıdır.
- Kanunun 16. maddesi gereğince veri sorumluları siciline kayıt yükümlülüğü yerine getirilmelidir.

3. Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünün kapsamı nedir ve ne şekilde yerine getirilecektir?

Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü Kanunun 10. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere;

- Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği,
 - Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,
 - İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabileceği,
 - Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi,
 - Maddede sayılan diğer hakları
- konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.

4. Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?

Kişisel veri elde edilen her aşamada aydınlatma yapmak gereklidir. Kişisel verilerin toplanmasının yöntemi ve hukuki sebebi kişisel verilerin elde edildiği aşamaya göre değiştikçe aydınlatma metni de ona göre değişmelidir. Bununla birlikte aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirirken ilgili kişiye (veri sahibine) verilecek bilgiler, veri sorumlusu siciline açıklanan bilgilerle uyumlu ve kategorik şekilde olmalıdır.

5. Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmenin bir şekli var mıdır?

Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi konusunda bir şekil şartı bulunmamaktadır. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi ilgi kişinin (veri sahibinin) onayına tabi değildir. Tek taraflı bir beyanla aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilebilir. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğinin ispatı veri sorumlusuna aittir.

6. Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü kapsamında amaca ilişkin bilgilendirme yapılırken söz konusu olabilecek “katmanlı bilgilendirme” nasıl yapılır?

Katmanlı bilgilendirme, amaca ilişkin bilgilendirilme yapılırken, önce kısa ve kolay anlaşılır bir metin sunup, metin vasıtasıyla, daha ayrıntılı açıklama talep edenlere yönelik detaylı açıklamalara işaret edilmesi durumudur.

Kamera kaydı gerçekleştirilen bir işletmede, kamera kayıtlarının tutulmasına ve kayıtların ne amaçlarla kullanılacağına ilişkin bilgilendirme yapılırken, şu yöntemin izlenmesi tavsiye edilir:

Ziyaretçi ve çalışanların görebileceği yerlere, kamera kaydı yapıldığına ilişkin işaret ve yazılar yerleştirilmesi ve veri işleme ve saklama amaçlarının detaylı olarak yer verildiği politikanın (i) çalışanlar için elektronik posta ya da internet yoluyla (ii) ziyaretçiler için ise internet sitesinde erişime açılması.

Kişisel veri işleme faaliyeti gerçekleştiren bir web sitesinin ya da uygulamanın, herkes tarafından kolayca okunabilecek ve sadece esaslı noktaları içeren bir metni, kullanıcılarının açıkça görebileceği şekilde sunması.

7. Kişisel verilerin aktarımı söz konusu ise aydınlatma yükümlülüğü yapılırken veri sorumlusunun aktarım yapacağı kişilerin ismini belirtmesi gerekli midir?

Kişisel verilerin aktarılabileceği kişi grubu ismen değil, faaliyet konularına göre belirtilmelidir.

8. Temsilci, vekil, veli veya vasi aracılığıyla gerçekleştirilen işlemlerde verisi işlenen kişi ile ilgili olarak aydınlatma yükümlülüğünün hangi aşamada yerine getirilmesi gerekir?

Hukuken temsilci, vekil, veli veya vasi aracılığıyla gerçekleştirilen işlemler, asil tarafından yapılmış kabul edilir. Dolayısıyla bahsedilen kişilere yapılan bilgilendirme ile aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilmiş sayılır.

9. Veri sorumlularının, veri güvenliğini sağlamaya yönelik yükümlülükleri nelerdir?

Veri güvenliğinin sağlanması konusunda veri sorumlusuna düşen yükümlülükler Kanununun 12. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre veri sorumlusu;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
- Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,

amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür. Ayrıca;

- Veri sorumlusu, kendi kurum veya kuruluşunda, 6698 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli denetimleri yapmak veya yaptırmak zorundadır.
- Veri sorumluları ile veri işleyen kişiler, öğrendikleri kişisel verileri bu Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklayamaz ve işleme amacı dışında kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.
- İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kurula bildirir. Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir.

10. Veri sorumluları tarafından kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik teknik ve idari tedbirlerin alınması yükümlülüğü kapsamında uygun güvenlik düzeyi nasıl belirlenecektir?

6698 sayılı Kanununun 12. maddesine göre, veri sorumlusu kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması amacıyla gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür. Kanununun 22. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendi uyarınca, veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak Kurul'un yetki ve görevleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte Kurul tarafından belirlenecek asgari kriterler esas alınmak üzere her sektör bazında işlenen kişisel verilerin niteliğine göre ilave tedbirlerin alınması da söz konusu olacaktır.

11. Kendisine yapılacak başvuru konusunda veri sorumlusu tarafından uyulması gereken usul ve esaslar nelerdir?

Veri sorumlusuna başvuru konusunda, uyulması gereken usul ve esaslar Kanununun 13. maddesinde belirtilmiştir. İlgili kişinin Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurul'un belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletmesi üzerine, veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde

ücretsiz olarak sonuçlandırmakla yükümlüdür. Ancak, işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi hâlinde, Kurulca belirlenen tarifedeki ücret alınabilir. Veri sorumlusu talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ve cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirir. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi halinde veri sorumlusunca gereği yerine getirilir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması hâlinde alınan ücret ilgiliye iade edilir

12. İlgili kişi veri sorumlusunu Kurul'a şikayet edebilir mi? Bu konudaki usul ve esaslar nelerdir?

Başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hallerinde; ilgili kişi (veri sahibi), veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her halde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurul'a şikayette bulunabilir. İlgili kişi tarafından veri sorumlusuna başvuru yolu tüketilmeden şikayet yoluna başvurulamaz. Kişilik hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklıdır.

13. Kişisel verilerin saklama süreleri nasıl belirlenecektir?

Kanunun 16. maddesinin (f) bendinde, veri sorumlusu tarafından sicile kayıt başvurusunda kişisel verilerin işlendikleri amaç için saklanacağı azami sürenin belirtilmesi gerektiği

hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, ilgili mevzuatta ayrıca bir süre öngörülme hallerde, saklama süresi işleme amacına bağlı olarak veri sorumlusu tarafından belirlenebilecektir.

H.KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU

1. Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun başlıca görevleri nelerdir?

Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun başlıca görevleri şunlardır:

- a. Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde gerekli ve yeterli önlemlerin alınması,
- b. Kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede yeterli korumanın bulunmaması durumunda, Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri halinde, verilerin ilgili ülkeye aktarılabilmesi için izin vermek,
- c. Kişisel veriler için yeterli korumanın bulunduğu ülkeleri tespit edip ilan etmek, (Kurul yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığını tespit ederken ve ilgili ülkeye veri aktarılmasına izin verilip verilmeyeceğine karar verirken Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri, kişisel veri talep eden ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu, kişisel verinin niteliği ile işlenme amaç ve süresini, aktarılacağı

ülkenin konuyla ilgili mevzuatı ve uygulamasını, veri sorumlusu tarafından taahhüt edilen önlemleri değerlendirir ve ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü de alır),

d. Gerek görmesi halinde, veri sorumluları tarafından kendisine yapılan, işlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından ele geçirildiğine ilişkin bildirimleri ilan etmek,

e. Veri sorumlularına yapılan başvuruların reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde kendisine yapılan şikâyetleri incelemek,

f. Şikâyet üzerine veya resen harekete geçmek suretiyle tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vermek,

g. Benzer ihlallerin yaygın olarak gerçekleştirildiğinin tespit edilmesi hâlinde ilke kararları almak,

h. Telifisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması hâlinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar vermek,

i. Başkanlık tarafından kamuya açık olarak tutulan Veri Sorumluları Sicilinin gözetimini yapmak,

j. Gerekmesi durumunda Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisnalar getirmek,

k. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin öngörülen yükümlülükleri

ihlal eden memurlar hakkında disiplin soruşturması yapılması için ilgili kurumlara bildirim yapmak,

l. Kurumun işleyişine, veri güvenliği ile ilgili yükümlülükleri belirlemeye ve veri sorumlusu ile temsilcisinin görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenleyici işlemleri yapmak,

m. Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat taslakları hakkında görüş bildirmek.

2. Kurula, şikâyet üzerine veya resen inceleme imkânı tanınmakta mıdır?

Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapabilecektir. Bu inceleme, şikâyete ya da resen öğrenilen ihlal iddiasına münhasır olacaktır.

Kurul'un, şikâyet üzerine yapacağı inceleme sonunda cevap vermesi öngörülmekte, şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde cevap verilmezse talebin reddedilmiş sayılacağı hükme bağlanmaktadır. Buna göre, şikâyet tarihinden itibaren altmış günlük sürenin geçmesiyle idari yargıda dava açma süresi başlayacaktır.

Kurul, şikâyet üzerine veya resen yapılacak inceleme sonucunda, bu Kanun hükümlerinin ihlâl edildiği kanaatine varırsa, tespit ettiği hukuka aykırılıkların ilgili veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar verir ve kararı ilgililere tebliğ eder. Bu karar,

tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilmelidir.

3. Kanun kapsamında yapılan incelemeler neticesinde suç unsuruna rastlanması halinde nasıl bir yol izlenecektir?

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda konuya ilişkin olarak özel bir düzenleme bulunmamakla birlikte Türk Ceza Kanunu gereğince yetkili makamlara bildirimde bulunulacaktır. Bir fiil hem kabahat hem de suç oluşturuyorsa sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanacaktır.

4. Kurul hangi durumlarda ilke kararları alabilir?

Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, Kanuna aykırı uygulamanın yaygın olduğunun tespit edilmesi üzerine, ilgili kurum ve kuruluşların görüşü de alınmak suretiyle bu konuda Kurul tarafından ilke kararı alınabilir.

5. Kurul veri işlenmesinin veya verinin yurtdışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir mi?

Kurul, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması şartı ve açıkça hukuka aykırılık şartının birlikte gerçekleşmesi halinde, nihai karardan önce veri işlenmesinin veya verinin yurtdışına

aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir. İlgililer Kurul'un kararlarına karşı idare mahkemelerinde dava açabilirler.

6. Kurum hangi konularda yönetmelik düzenleyecektir?

Kanunun;

- 7. maddesi uyarınca kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esaslar,
- 16. maddesi uyarınca veri sorumluları siciline ilişkin hususlar,
- 23. maddesi uyarınca “Kurulun Çalışma Esasları” başlıklı maddenin icrasını teminen Kurulun çalışma usul ve esasları

yönetmelikler ile düzenlenecek olup, Kanunun 25. maddesi uyarınca da Kurum'un teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla Kurum'un hizmet birimleri ile bu birimlerin çalışma usul ve esaslarına ilişkin yönetmelik de yürürlüğe konulacaktır.

Ayrıca Kurul, kanuni bir zorunluluk olmaksızın da ihtiyaç duyması halinde Kanuna dayanarak yönetmelik veya diğer düzenleyici işlemleri yapabilecektir.

I. VERİ SORUMLULARI SİCİLİ

1. Veri sorumluları sicili nedir? Her veri sorumlusu veri sorumluları siciline kayıt yaptırmak zorunda mıdır?

Kanununun 16. maddesi gereğince Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun gözetiminde, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak "Veri Sorumluları Sicili" tutulur. Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır. Ancak, işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir.

2. Veri Sorumluları Siciline kayıt başvurusu nasıl yapılır?

Veri Sorumluları Siciline kayıt başvurusu aşağıdaki hususları içeren bir bildirimle yapılır:

- a. Veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri,
- b. Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,
- c. Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri

kategorileri hakkındaki açıklamalar,

- d. Kişisel verilerin aktarılabileceği alıcı veya alıcı grupları,
- e. Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler,
- f. Kişisel veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirler,
- g. Kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süre.

3. Veri Sorumluları Siciline kimler kayıt olmalıdır?

Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır. Ancak, işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir. Ayrıca Kanununun 28. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen durumlarda veri sorumlularının sicile kayıt yükümlülüğü bulunmamaktadır.

4. Sicile kayıt zorunluluğuna neden istisna getirilmekte ve bu konuda neden Kurul'a takdir hakkı tanınmaktadır?

Sicil'e kayıt olma konusundaki yükümlölük, kişisel verilerin işlenmesi faaliyetleri bakımından bir şeffaflık sağlanması ve veri sorumlularının mevzuata uyumlu hareket etmeleri konusunda daha güvenli bir ortam oluşturulması amacını taşımaktadır.

Kişisel verilerin işlenmesine ilişkin uyumluluk çalışmaları, veri güvenliği, süreç optimizasyonu, ekonomik fizibilite gibi birçok ayrı değerlendirmenin birlikte yapılmasını gerektiren, oldukça girift ve disiplinler arası bir çalışmadır. Bu nedenle, işlenen verinin niteliğine de bağlı olmak üzere milyonlarca veriyi elinde tutan bir holdingle, küçük bir aile işletmesinin sicile kayıt konusunda aynı yükümlölüklere tabi tutulması rasyonel bir yaklaşım olmayacaktır. Diğer taraftan, kişisel verilerin korunmasına ilişkin genel esaslar konusunda tamamen aynı kurallara tabi olmaya devam edeceklerdir.

Bu nedenle, Kanun tarafından, risk temelli bir yaklaşım benimsenerek, küçük ve büyük ölçekli veri sorumluları hakkında aynı yükümlölüklerin öngörölmemesi yerinde bir karar olacaktır.

J. YAPTIRIMLAR

KABAHATLER (KVK Kanunu md.18)	İDARİ PARA CEZALARI	
	ASGARİ	AZAMİ
Aydınlatma Yükümlülüğün İhlali	5.000 TL	100.000 TL
Veri Güvenliği Yükümlülüğün İhlali	15.000 TL	1.000.000 TL
Kurul tarafından Verilen Kararların Yerine Getirilmemesi	25.000 TL	1.000.000 TL
Veri Sorumluları Siciline Kaydolma Yükümlülüğünün İhlali	20.000 TL	1.000.000 TL

SUÇLAR	HAPİS CEZALARI		
	ASGARİ	AZAMİ	AĞIRLAŞTIRICI HAL
(TCK md.135) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydetme	1 yıl	3 yıl	Kişisel verinin, kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırki kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin olması durumunda birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır.
			Bu suçun kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle veya belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

SUÇLAR	HAPİS CEZALARI		
	ASGARİ	AZAMI	AĞIRLAŞTIRICI HAL
(TCK md.136) Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına verme, yayma veya ele geçirme	2 yıl	4 yıl	Kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle veya belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
(TCK md.138) Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmeme	1 yıl	2 yıl	Suçun konusunun Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre ortadan kaldırılması veya yok edilmesi gereken veri olması hâlinde verilecek ceza bir kat artırılır.
(KVK Kanunu md.17) KVK Kanunu md. 7 hükmüne aykırı olarak kişisel verileri silmeme veya anonim hale getirmeme	1 yıl	2 yıl	Kanununun 7. maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle getirmeyenler 5237 sayılı Kanunun 138. maddesine göre cezalandırılır.
Tüzel Kişiler			Güvenlik Tedbirleri

K. GEÇİŞ HÜKÜMLERİ

1. Kanunun uygulanması bakımından geçiş hükümleri nelerdir?

Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel veriler, yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde Kanun hükümlerine uygun hale getirilir.

Kanun hükümlerine aykırı olduğu tespit edilen kişisel veriler derhal silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir. Ancak Kanunun yayımı tarihinden önce hukuka uygun olarak alınmış rızalar, bir yıl içinde aksine bir irade beyanında bulunulmaması halinde, Kanuna uygun kabul edilir.

Veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenecek ve ilan edilecek süre içinde Veri Sorumluları Siciline kayıt yaptırmak zorundadır.

Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde, kamu kurum ve kuruluşlarında Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere üst düzey bir yönetici belirlenerek Kuruma bildirilir.